

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.09.00.13.724.99.1260

16/02/ 2012

Konu : Yurtdışı Bilgi Talepleri

GENELGE
(2012 / 1)

Dünya Gümrük Örgütünün 1953 tarihli Karşılıklı İdari Yardıma İlişkin Tavsiye Kararı ile Kaçakçılığın Men, Takip ve Tahkiki Konularında Karşılıklı Yardımlaşmaya İlişkin Uluslararası Sözleşme (Nairobi Sözleşmesi), Türkiye-AB 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararınının 7 No.lu Ek'i, Türkiye-EFTA 2000/4 sayılı Ortak Komite Kararı eki Protokol D, SELEC (Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi) bünyesinde yer alan Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi Anlaşması ve gümrük alanında imzalanmış bulunan karşılıklı işbirliğine yönelik ikili anlaşmalarımız çerçevesinde; gümrük işlemleriyle ilgili olarak Bakanlığımızca yürütülen inceleme ve soruşturmalar ile diğer kurumlar tarafından yürütülen inceleme ve soruşturmalar sırasında yabancı gümrük idarelerinden ya da yabancı gümrük idarelerinin aynı kapsamda Bakanlığımızdan bilgi ve belge talebi temini söz konusu olmaktadır.

Gümrük idarelerinin karşılıklı idari yardımlaşmasına imkân sağlayan, tarafı olduğumuz mevcut ikili veya uluslararası anlaşmalar; talep üzerine veya re'sen bilgi ve belgelerin değişimine, bu değişimin ne şekilde ve hangi koşullar çerçevesinde yapılacağına dair amir hükümler içermektedir. Aramızda herhangi bir anlaşma olmayan ülkeler ile söz konusu bilgi ve belge değişimi ise Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla yapılmakta ve bu kapsamda diplomatik kanallar kullanılmaktadır.

Bakanlığımızın faaliyetleri kapsamında gerek yurtdışından, gerekse yurtdışındaki makamlarca Bakanlığımızdan temini istenilen bilgi ve belge talepleriyle ilgili olarak; uygulamada ortaya çıkan sıkıntıların ve tereddütlerin giderilmesi, Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmalarındaki artış ve konjonktürel bilgi taleplerindeki yükseliş nedeniyle, sayıları giderek artan yurtdışına yönelik taleplerimizin diğer ülkeler nezdinde yarattığı olumsuz imajın ortadan kaldırılması, bu taleplerin mevzuatımızın verdiği imkânlar ölçüsünde en aza indirilmesi ve işlemlerin daha kısa sürede tamamlanabilmesi amacıyla; aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde işlem yapılması uygun görülmüştür.

1. Yurtdışına yönelik bilgi talebinde bulunmadan önce ülke içinde yapılacak ön çalışmayla birçok bilginin elde edilebileceğinden hareketle, yurtiçinde bulunan tüm kaynaklar tüketildikten sonra yurtdışı araştırmasına gidilmesi esas alınarak; öncelikle gümrük işlemlerine ilişkin bilgi ve belgelerin yanı sıra ilgili gerçek ve tüzel kişilerin hesap ve mali kayıtlarının incelenmesi, banka verilerinin araştırılması, Bakanlığımızda ve internette bulunan çeşitli bilgi/veri tabanlarının ve diğer bilgilerin araştırılması gibi yöntemlerle bilgi ve belge temini ile inceleme/araştırma/soruşturmanın sonuçlandırılmasına çalışılacaktır.

Bu şekilde yeterli sonuç alınamayacağıın anlaşılması halinde ilgili ülkeden bilgi talebinde bulunulacaktır.

2. Yabancı ülkelere yönelik taleplerimizin en kısa sürede ve tam olarak karşılanmasını teminen; taleplerimizin uygun bilgi ve belgelerle ilgili ülkelere iletilmesi önem taşımaktadır. Yabancı gümrük idarelerinin taleplerine verilecek cevaplarda da gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, gerek yurt dışına yönelik taleplerin gerekse yurt dışından alınan taleplerin ilgili birime sevkinde; EK-1'de belirtilen esaslara göre düzenlenecek olan ekli formlar kullanılacaktır.

3. Yabancı ülkelerde uygulanmakta olan evrak saklama ve zaman aşımı süreleri, bu sürelerden önceki bir tarihte gerçekleşen işlemlere dair taleplerin karşılanmasına engel teşkil ettiğinden; ülkeler itibariyle zaman aşımı süreleri belirli aralıklarla güncellenerek AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne Bakanlığımız intranet sayfasından duyurulacak ve yurt dışından araştırma yapılması talebinde bulunulup bulunulmayacağı hususunda bu liste mutlaka dikkate alınacaktır. İlgili ülkeler itibariyle evrak saklama ve zaman aşımı süreleri geçmiş talepler, ilgililerce AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilmeyecek ve gönderildiği takdirde de anılan Genel Müdürlükçe karşılanmayacaktır. Güncel haline Bakanlığımızın intranet sayfasında da yer verilecek söz konusu liste, Genelgeye eklenmiştir (EK-2).

4. Ülkeler itibariyle nihai cevap bekleme süresi, gönderilecek Yurt Dışına Giden Bilgi Talep Formunun düzenlenme tarihinden itibaren üç yıldır. Yurt dışına yönelik araştırma talepleri, zamanaşımı, adli süreç gibi acil durumlar haricinde cevap bekleme süresi içinde altı aydan önce olmamak kaydıyla en fazla iki kez tekit edilecektir.

Yurtdışından cevap beklenen durumlarda, bunlar için süresiz olarak beklenilmeyecek ve belirtilen cevap bekleme süresinin sonunda, yurtdışından cevap gelip gelmediğine bakılmaksızın Yurt Dışına Giden Bilgi Talep Formuna konu inceleme/araştırma/soruşturma, yurt içinde elde edilen verilerle sonuçlandırılacaktır. İlgili ülkeden üç yılı aşan bir süre sonunda cevap alınması halinde, talepte bulunan birimce gerekli işlem ayrıca tesis edilecektir.

Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtilen bir yıl hükmü saklıdır.

5. Yurt Dışından Gelen Bilgi Talep Formu kapsamında iletilen yabancı ülkelerin, ülkemize yönelik bilgi talepleriyle ilgili olarak Bakanlığımız Taşra teşkilatınca yapılacak inceleme/araştırma/soruşturmaların en çok bir yıl içerisinde sonuçlandırılması esastır.

6. Yurtdışına yönelik bilgi taleplerinde aynı anda, aynı firmaya ve aynı ülkeye ilişkin birden fazla bilgi talebinde bulunulması gerektiğinde bu talepler ayrı ayrı yapılmayacak, bilgi talebinde bulunanlarca tek bir Yurt Dışına Giden Bilgi Talep Formu düzenlenecektir.

7. Yurtdışına yönelik bilgi taleplerinde yurtdışı araştırması yapılmasına ihtiyaç duyulan firmanın her sevkıyatı soruşturma konusu yapılmayacak, bunun yerine örnekleme yöntemi kullanılarak doğru veri elde edilecek makul ölçüde işlem için yurtdışı araştırması talebinde bulunulacaktır.

8. İthal eşyasının gümrük kıymeti, Gümrük Kanununun 23 ila 31 inci ve Gümrük Yönetmeliğinin 37 ila 42 nci maddelerine göre belirlenmektedir. Buna göre, gümrük müdürlüklerince yurt dışı kıymet araştırmasına geçilmeden önce, beyan edilen kıymetin gümrük kıymeti olarak kabul edilip edilmeyeceğinin belirlenmesine ilişkin olarak anılan maddelerde belirtilen yöntemler sırasıyla uygulanacak olup bir yöntemden diğerine geçilebilmesi için, beyan edilen kıymetin bu yöntemle göre kabul edilemez olması gerekmektedir. Bu kapsamda, kıymet araştırmasında izlenecek yöntemle ilişkin uygulanacak esaslar EK-3'de ayrıca belirtilmiştir.

9. Ülkemizden yapılan ihracata ilişkin olarak yurtdışından alınan faturaların kontrolüne dair bilgi talepleriyle ilgili olarak, EK-4'de yer alan hususlara göre işlem tesis edilecektir.

10. Bu Genelgede belirlenen şartlara haiz olmayan yurtdışına yönelik talepler ve yurtdışına iletilecek cevaplar, gerekli koşulları ihtiva etmelerini ve eksikliklerinin ikmalini teminen yeniden değerlendirilmek üzere AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünce ilgili birime iade edilecektir.

11. Birim amirleri, birimlerinden yapılan yurtdışına yönelik bilgi taleplerinin en aza indirilmesi ve işlemlerin herhangi bir gecikmeye mahal verilmeksizin tamamlanması konularında gerekli önlemleri alacaklardır.

12. 28.02.2006 tarihli ve 2006/6 sayılı Genelge ile 26.06.2000 tarihli ve 107 sayılı, 01.03.2006 tarihli ve 55 sayılı, 23.05.2007 tarihli ve 2007/94 sayılı Müsteşarlık Makamı Onayları yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ziya ALTUNYALDIZ
Müsteşar

EKLER :

EK-1 : Açıklama Notu ve 2 adet Talep Formu örneği.

EK-2 : Ülkeler İtibariyle Belge Saklama Süreleri.

EK-3 : Kıymet Araştırmasına İlişkin Ek.

EK-4 : İhracat Araştırmasına İlişkin Ek.

DAĞITIM :

Merkez ve Taşra Teşkilatına

**TALEP FORMLARI VE KULLANIM ŞEKLİ
AÇIKLAMA NOTU**

Yurt dışına yönelik bilgi taleplerine ve yurt dışından alınan bilgi taleplerine ilişkin işlemlere hız kazandırılması, personel ve zaman tasarrufu sağlanması, gerek yabancı gümrük idarelerine yönelik taleplerimizde gerekse bu idarelerin taleplerine verilecek cevaplarda daha tutarlı ve doğru yazışmalar yapılarak İdaremiz açısından olumlu izlenim yaratılması amacıyla, taleplerin aşağıda belirtilen hususlara göre düzenlenmesi önem arz etmektedir.

1. Yurt Dışına Gönderilecek Bilgi Talep Formu

1. Form, talepte bulunulacak her bir ülke itibariyle ayrı ayrı düzenlenecek ve ayrı üst yazılara bağlanarak AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

Bir yazı ekinde aynı ülkeye yönelik birden fazla form (firma bazında düzenlemeyerek) yer almamasına dikkat edilecektir.

2. "Bilgi Talebinin Nedeni" bölümünde, araştırmanın konusu ile ilgili olarak talep tarihine kadar olan dönemde elde edilen bulgulara (işlemin dayanağı, elde edilen belge ve bilgiler, talebe neden ihtiyaç duyulduğu vb.) dair yeterli bilgi verilecek ve başka bir ülkenin gümrük idaresine iletilmesi gerekli/uygun olmayan bilgiler (Müşteşarlık Makamı ve Bakanlık birimleri ve/veya diğer kurumların talimat ve yazıları v.b) belirtilmeyecektir.

3. "Talep Edilecek Bilgiye Ait Belgeler" bölümünde, yurt dışına iletilmesi uygun mahiyette ve talebimizi tevsik edici nitelikteki belgeler kaydedilecek, form ekinde bu belgelerin (fatura, TIR Karnesi, konşimento, ATR.1, EUR.1 v.b.) okunaklı örnekleri yer alacaktır. Gönderilecek faturaya ilişkin taşıma belgeleri (TIR Karnesi, konşimento, CMR v.b.) mutlaka forma eklenecektir. Yabancı gümrük idaresince bilinmesi gerekli olmayan iç yazışmalar ve mevzuat gereğince düzenlenmiş diğer benzeri belgeler gönderilmeyecektir.

4. "Talep Edilen Bilgiler" bölümünde, yeniden düzenlenmiş hali ekte yer alan formda sıralanan sorular kullanılacak olup, yurt dışından talep edilmesi uygun bulunan sorunun yanındaki kutucuk (X) şeklinde işaretlenmek suretiyle iletilecektir. Formda kayıtlı sorular dışında soruların olması durumunda bu sorular formda ayrıca belirtilerek, mümkün olduğunca yorum yapılmaksızın yabancı dile tercüme edilerek ilgili ülkeye iletildiğinden; açık ve anlaşılır şekilde yazılacaktır.

5. "Bilgi Talebinin Nedeni" bölümünde yer alan açıklama ile "Talep Edilecek Bilgiler" bölümü ve form ekinde yer alan belgeler arasında mutlaka illiyet bağı bulunmasına özen gösterilecektir.

6. Formun "Talepte Bulunan" başlıklı V numaralı bölümü ilgili denetim elemanı, merkez birimlerinde en az şube müdürü, taşra birimlerinde de en az müdür düzeyinde mutlaka doldurulacaktır. Formun VI numaralı "Onay" bölümü, denetim birimlerince yapılan taleplerde en az başkan yardımcısı, merkez birimlerinde en az daire başkanı, taşra biriminde ise en az bölge müdür yardımcısı tarafından doldurulacaktır.

II. Yurt Dışından Gelen Bilgi Talep Formu

1. Formun I, II ve III numaralı bölümleri AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünce doldurulacaktır.
2. Formun IV ve V numaralı bölümü talebi cevaplayan yetkili tarafından doldurulacaktır. Formun VI numaralı bölümü; talebi cevaplayan denetim birimi ise en az başkan yardımcısı, merkez birimleri ise en az daire başkanı, taşra birimi ise bölge müdürü veya yetkilendirdiği görevli tarafından doldurulacaktır.
3. Formda yer alan cevaplar, zorunlu özetlemeler hariç olmak üzere aynen tercüme edilerek ilgili ülkeye gönderileceğinden, karşı tarafa iletilmesi gerekmeyen bilgi ve belgeler form üzerinde belirtilmeyecektir.
4. Yurt dışından alınan taleple ilgili olarak; birden fazla bölge müdürlük bağlantılarında yapılan araştırmalar sonucu düzenlenen formlarda kayıtlı bilgiler, araştırmayı yönlendiren bölge müdürlüğünce tek bir "Yurt Dışından Gelen Bilgi Talep Formu" üzerinde derlenerek yurt dışına iletilmek üzere AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.
5. Yurt dışından alınan talep üzerine ilgili birimlerce rapor düzenlenmesi halinde, düzenlenen raporlar AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilmeyecek, talepte bulunan ülkeye talep doğrultusunda verilecek bilgi ve belgeler anılan Forma kayden bu ülkeye iletilmek üzere ilgili birime gönderilecektir.
6. Formun "Cevaplayan Yetkili" başlıklı V numaralı bölümü ilgili denetim elemanı, merkez birimlerinde en az şube müdürü/uzman, taşra birimlerinde de en az müdür düzeyinde mutlaka doldurulacaktır. Formun VI numaralı "Onay" bölümü, denetim birimlerince yapılan taleplerde en az başkan yardımcısı, merkez birimlerinde en az daire başkanı, taşra biriminde ise en az bölge müdür yardımcısı tarafından doldurulacaktır.

YURT DIŞINA GÖNDERİLECEK BİLGİ TALEP FORMU*

I. Bilgi Talep Edilecek Ülke:

II. Bilgi Talebinin Nedeni :

III. Talep Edilecek Bilgiye Ait Belgeler :

- 1.
- 2.
- 3.
- .
- .
- .

IV. Talep Edilen Bilgiler:

1. <input type="checkbox"/>	Ekte yer alan faturada unvan ve adresi kayıtlı ihracatçı/ithalatçı firmanın fatura tarihinde ve halen ticari faaliyette bulunup bulunmadığı ile ticaret sicili kayıtlarında mevcut olup olmadığının,
1. <input type="checkbox"/>	Ekli faturada kayıtlı alıcı/satıcı firmanın fatura tarihi itibarıyla ticari faaliyette olup olmadığının,
2. <input type="checkbox"/>	Ekli fatura ve diğer belgelerin İdarenizde işlem görüp görmediğinin,
3. <input type="checkbox"/>	Fatura ve diğer belgeler konusu eşyanın söz konusu belgelerde kayıtlı alıcılar/satıcılar tarafından ithal/ihraç edilip edilmediğinin,
4. <input type="checkbox"/>	Fatura ve diğer belgede kayıtlı eşya cins, nevi ve niteliği ile miktar ve kıymetin gerçek olup olmadığının,
5. <input type="checkbox"/>	Faturada kayıtlı cins, nevi ve nitelik ile miktar ve kıymet gerçek değil ise; gerçek cins, nevi ve niteliği ile miktar ve kıymetin ne olduğunun ve diğer bilgilerin doğru olup olmadığının,
6. <input type="checkbox"/>	Ekli ihracat/ithalat faturasında belirtilen ihracat/ithalat bedelinin, İdarenize sunulan faturada veya ihracatçı/ithalatçı firmanın muhasebe kayıtlarına esas tutulan faturada yer alan bedelle uyumlu olup olmadığının,
7. <input type="checkbox"/>	İthalatların/ihracatların yapılması halinde alıcı/satıcı firmanın ithalat/ihracat bedelini hangi ödeme şekline göre ve ne kadar ödedikleri,
8. <input type="checkbox"/>	Ekte yer alan belgelerin tasdiklerinin İdareniz yetkili makamlarınca yapılıp yapılmadığının,
9. <input type="checkbox"/>	Üretici belgesinin imalatçı firma tarafından düzenlenip düzenlenmediği ile belgede kayıtlı eşyanın gönderici firma tarafından imal edilip edilmediğinin,
10. <input type="checkbox"/>	Faturada kayıtlı bedel dışında, fatura konusu eşya ile ilgili olarak başkaca döviz transferi yapılıp yapılmadığının,

11. <input type="checkbox"/>	Ekli fatura muhteviyatı eşyanın kullanılmış olup olmadığını,
12. <input type="checkbox"/>	Ekli faturada kayıtlı kıymetin doğru olup olmadığını,
13. <input type="checkbox"/>	Ekte yer alan belgelerin, Gümrük makamları ve firma nezdinde araştırılarak, ilgili belgelerin birer örneği ile birlikte bildirilmesi,
14. <input type="checkbox"/>	Ekte yer alan faturaların üzerinde kayıtlı firmalar tarafından düzenlenip düzenlenmediğinin,
15. <input type="checkbox"/>	Belgelerde kayıtlı mal sevkiyatlarının üzerlerinde kayıtlı cins, nev'i, miktar ve kıymete uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin,
16. <input type="checkbox"/>	Ekli belgelerde bulunan imza, mühür ve kaşelerin doğru olup olmadığını,
17. <input type="checkbox"/>	Beyan edilen tarife kodunun doğru olup olmadığı, doğru değilse gerçek tarife kodunun ne olduğu

X. EK SORU (Varsa)

V. Talepte Bulunan:

Adı-Soyadı:

Ünvanı:

Tarih-İmza:

VI. Onay :

Adı-Soyadı:

Ünvanı:

Tarih-İmza:

YURT DIŞINDAN GELEN BİLGİ TALEP FORMU

I. Talepte Bulunan Ülke ve Talebinin Nedeni:

II. Talebe Ekli Belgeler :

III. Talep Edilen Bilgiler / Belgeler :

- 1.
- 2.
- 3.
- .
- .

IV. Talebe verilecek cevaplar / Gönderilecek belgeler :

- 1.
- 2.
- 3.
- .
- .
- .

V. Cevaplayan yetkili :

Adı-Soyadı :
Ünvanı :
Tarih-İmza :

VI. Onay :

Adı-Soyadı :
Ünvanı :
Tarih-İmza :

EK-2
ÜLKELER İTİBARIYLA BELGE SAKLAMA SÜRELERİ

1	A.B.D.	5 yıl
2	AFGANİSTAN	10 yıl
3	ALMANYA	5 yıl (Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 3 yıl (Firmalarda belge saklama süresi)
4	ARJANTİN	6-10 yıl (Ticari Mallara İlişkin belgelerin saklama süresi) 12 yıl (Kimyasal ürün, silah, kamu sağlık-güvenliği v.b. ürünlere dair belge saklama süresi)
5	ARNAVUTLUK	10-15 yıl (Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 10 yıl (Firmalarda belge saklama süresi)
6	AVUSTRALYA	7 yıl
7	AVUSTURYA	7 yıl
8	AZERBAYCAN	1 ay-1 yıl (Mal sınıflandırmasına göre belirleniyor)
9	B.A.E.	Genellikle 1 yıl
10	BAHREYN	4 yıl
11	BELÇİKA	5 yıl
12	BEYAZ RUSYA	3 yıl
13	BOSNA HERSEK	10 yıl Sınırsız (mali konularda)
14	BULGARİSTAN	5-6 yıl
15	ÇEK CUMHURİYETİ	10 yıl
16	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	5 yıl (Gümrük İdaresinde fatura saklama süresi) 3 yıl (Gümrük İd.nde ith./ihr. belgesi saklama süresi)
17	DANİMARKA	5 yıl
18	ENDONEZYA	2 yıl
19	ESTONYA	7 yıl (2006 dan itibaren beyanname belgeleri saklanmıyor)
20	ETYOPYA	10 yıl
21	FAS	5 yıl
22	FRANSA	3 yıl
23	GÜNEY AFRIKA	5 yıl (Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 3 yıl (Firmalarda belge saklama süresi)
24	GÜNEY KORE	3 yıl
25	GÜRCİSTAN	6 yıl
26	HİRVATİSTAN	3 yıl
27	HOLLANDA	5 yıl
28	HONG KONG	2 yıl
29	IRAK	15 yıl (Gümrük belgeleri ve şahadetnameler) 5 yıl (Transit Geçen Araç Dosyası-SonuçlanmışGeçiciİthalat dosyası-İhracat beyanları-Manifestolar) 10 yıl (Diğer Gümrük beyanları)
30	İNGİLTERE	4 yıl(Gümrük İd.nde elektronik ortamda bilgi saklama süresi) 4 yıl (ithalatçının belge saklama süresi)
31	İRAN	5 yıl
32	İSPANYA	6 yıl (Firmalarda muhasebe kaydı ve belge saklama süresi) En az 3 yıl (Gümrük kontrolü için gümrük belgesi saklama süresi)
33	İSRAİL	5 yıl
34	İSVEÇ	10 yıl
35	İSVİÇRE	5 yıl (Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 3 ay - 5 yıl (Firmalarda belge saklama süresi)

36	İTALYA	3 yıl (Gümrük beyannamesi ve ekli belgeler) 10 yıl (Firmaların ticari belge ve hesap saklama süresi)
37	İZLANDA	Gümrük idaresinde belge yok. 7 yıl (Firmalarda belge saklama süresi)
38	JAPONYA	2 yıl
39	KANADA	10 yıl
40	KARADAĞ	5 yıl
41	KAZAKİSTAN	5 yıl (ithalatta gümrük idaresinde belge saklama süresi) 10 yıl (ihracatta gümrük idaresinde belge saklama süresi) 5 yıl (Dış ticaret firmalarında belge saklama süresi)
42	KUVEYT	5 yıl
43	KÜBA	120 gün (Ticari kargo belgeleri) 20 gün (El konulan mallar) 1 ay (Franchise ithalat/ihracat)
44	LETONYA	2-3 yıl(Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 10 yıl (Firmalarda belge saklama süresi) 10 yıl(Transit geçiş ve menşe belgesi için belge saklama süresi)
45	LİTVANYA	6 yıl
46	MACARİSTAN	5 yıl
47	MAKEDONYA	5 yıl
48	MALEZYA	5 yıl
49	MISIR	5 yıl
50	MOĞOLİSTAN	10 yıl 2 yıl (transit)
51	MOLDOVA	5 yıl
52	NORVEÇ	10 yıl
53	OMAN	5 yıl
54	ÖZBEKİSTAN	5 yıl
55	PAKİSTAN	5 yıl
56	POLONYA	5 yıl
57	ROMANYA	5 yıl (2007 yılına kadar belge saklama süresi) 3 yıl (2007 yılından itibaren belge saklama süresi)
58	RUSYA	5 yıl (İthalat işlemlerinde belge saklama süresi.) 10 yıl (İhracat işlemlerinde belge saklama süresi.)
59	SENEGAL	3 yıl
60	SİRBİSTAN	3 -5-10 yıl (ürün türüne ve önemine göre)
61	SİNGAPUR	2 yıl (Ticaret Odalarında belge saklama süresi)
62	SLOVAKYA	3 yıl
63	SLOVENYA	5 - 10 yıl
64	SRI LANKA	5 yıl (Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 3 yıl (İthalatçı Firmada belge saklama süresi)
65	SURİYE	4 yıl
66	SUUDİ ARABİSTAN	5 yıl
67	TACİKİSTAN	3 yıl
68	TAYLAND	5 yıl (Firma kapandıysa 2 yıl) 10 yıl (çok önemli belgeler)
69	TAYVAN	2 yıl
70	TÜRKMENİSTAN	5 yıl
71	UKRAYNA	3 yıl
72	ÜRDÜN	5 yıl
73	VİETNAM	3 yıl (Menşe şahadetnameleriyle ilgili belgeler)
74	YEMEN	4 ila 10 gün (Gümrük muafiyet belgesi saklama süresi)
75	YUNANİSTAN	5 yıl (Gümrük İdaresinde belge saklama süresi) 3 yıl (İthalatçı Firmada belge saklama süre)

KIYMET ARAŞTIRMASI

İthal eşyasının gümrük kıymeti, Gümrük Kanununun 23 ila 31 ve Gümrük Yönetmeliğinin 35 ila 49 uncu maddelerine göre belirlenmektedir. Gümrük Yönetmeliğinin 37 ila 42 nci maddelerinde eşya kıymetinin tespitine ilişkin yöntemler, 36 nci maddede bu yöntemlerin hangi esaslar çerçevesinde uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre, beyan edilen kıymetin gümrük kıymeti olarak kabul edilip edilmeyeceği, satışa ilişkin diğer hususlar da göz önünde bulundurulmak suretiyle öncelikle, birinci yöntem olan satış bedeli yöntemine göre belirlenecektir. Bu yöntemden izleyen yönteme geçilebilmesi için beyan edilen kıymetin bu yöntemle göre kabul edilemez olması gerekir. Başka bir ifadeyle, beyan edilen kıymetin kontrolü neticesinde satış bedeli yönteminin uygulanmasının mümkün olmadığı dayanakları ile açıklanmalıdır. Buradan hareketle, satış bedeli yönteminin terk edilmesi halinde, bunu izleyen aynı eşyanın satış bedeli yöntemine geçilmelidir.

A- Aynı veya benzer eşya kıymetlerinin beyan edilen kıymete göre yüksek olduğunun belirlenmesi halinde satış bedeli yöntemi terk edilebilir mi?

Satış bedeli yöntemine göre gümrük kıymeti belirlenirken, beyan edilen kıymetin aynı veya benzer eşyaya ait mevcut kıymetlerin altında olması halinde, bu durum beyan edilen kıymetin reddi için tek başına bir gerekçe oluşturmaz. Yani, beyan edilen kıymetten yüksek kıymetin olması satış bedeli yönteminin terk edilmesi için tek başına yeterli bulunmamaktadır.

Bir sonraki yönteme geçilebilmesi için, öncelikle satış bedeli yönteminin kullanılıp kullanılmayacağı kesin olarak belirlenmelidir. Bunu belirlemek için ise, hangi hallerde bu yöntemin terk edilmesi gerektiği bilinmelidir.

B- Hangi hallerde satış bedeli yöntemi terk edilmelidir?

Beyan edilen eşyanın kıymetinin aynı veya benzer eşyanın kıymetine göre düşük olmasının sebepleri araştırılırken öncelikle bu farklılığın, satış bedeli yöntemine ilişkin Gümrük Kanununun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen hususlardan kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılmalıdır. Satış ve fiyatla ilgili bu bentlerde sayılan hususlardan birinin bulunması ya da bulunmaması hallerinde ise, bu yöntemin terk edilip terk edilemeyeceği aşağıda açıklanmıştır.

1. Durum: Bu bentlerde belirtilen hususlardan birinin varlığı nedeniyle kıymet farklılığı söz konusu ise;

a) Satış fiyatının hangi ölçüde etkilendiği objektif olarak belirlenebiliyorsa, gerekli düzeltme yapılarak gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre belirlenebilir.

b) Satış fiyatının hangi ölçüde etkilendiği saptanamıyorsa, o halde gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre belirlenemez. Bu durumda izleyen yöntem, yani aynı eşyanın satış bedeli yöntemine, buna göre de belirlenemiyorsa sırasıyla izleyen diğer yöntemlere geçilmelidir.

2. Durum: Yapılan kontrol neticesinde bu bentlerde sayılan hususlardan biri mevcut değilse, gümrük kıymetinin nasıl belirleneceğine karar verilmeden önce tespit edilen kıymet farklılığının gerçekten doğru tespit edilip edilmediği çok iyi belirlenmelidir. Bu nedenle, aynı veya benzer olduğu düşünülen eşya ile beyan edilen eşya aşağıda belirtildiği gibi karşılaştırılmalıdır.

C- Aynı veya benzer olduğu düşünülen eşya, beyan edilen eşyanın aynı veya benzeri midir?

Herhangi bir eşyanın, bir başka eşyayla aynı veya benzer olduğundan söz edebilmek için öncelikle, kıymetinin evvelce gümrük kıymeti olarak kabul edilmiş olması şartıyla;

- Gümrük Yönetmeliğinin 35 inci maddesinin (a) ve (b) bentlerinde tanımlandığı gibi, birbirlerinin aynı veya benzeri olmalı.
- Ticari düzey ve/veya satın aldıkları miktarlar aynı veya birbirlerine yakın olmalı,
- Menşeleri aynı olmalı,
- Satış tarihleri aynı veya yakın bir tarihi kapsamalıdır.

Beyan edilen eşya ile aynı veya benzer olduğu düşünülen eşya arasında, sayılan bu dört unsurdan sadece birinin dahi uyuşmaması halinde, aynı veya benzer eşyanın kıymeti, beyan edilen eşya için gümrük kıymeti olarak esas alınamaz.

Sayılan dört unsurun aynı olması halinde ise, aynı veya benzer eşya kıymetleri ile beyan edilen eşyanın kıymeti arasındaki farklılığın, satışa ilişkin koşullardan kaynaklanıp kaynaklanmadığı araştırılmalıdır.

- Satış ile ilgili satış sözleşmesinde yer alan ve fiyatın sonradan gözden geçirilmesini öngören hükümler mi bulunmaktadır?
- Tek bir satış muamelesine konu olup, bölümler halinde mi ithal edilmektedir?
- Tek fiyat üzerinden yapılan paket satış konusu mudur?
- Eşyanın ithali, bağlı satış konusu mudur?
- Satıcı tarafından miktar ya da peşin ödeme iskontosu yapılmış mıdır?

Yukarıda belirtilenlerin dışında, satış ve fiyatla ilgili başka koşullarla da karşılaşılması muhtemeldir. Bu tür koşulların, eşya kıymetlerini artırıcı ya da azaltıcı yönde etkileyebileceği tabiidir. Bu nedenle, beyan edilen eşya ile aynı veya benzer olduğu belirlenen eşyanın satış koşulları,

- aynı olmalı veya
- satış fiyatını etkilememiş olduğu belirlenmeli veya
- farklı koşula rağmen satış fiyatında objektif bir düzeltme yapılabilmelidir.

Diğer taraftan, beyan edilen eşya kıymetinin aynı veya benzer eşya kıymetlerine göre düşük olmasının başka sebepleri de olabilir. Örneğin, beyan edilen eşya kıymetinde dumping yapılmış olabilir.

Buraya kadar belirtilen tüm hususlar göz önünde bulundurularak, bu eşyaların birbirinin aynı veya benzer olup olmadığı belirlenir. Ancak buradan, aynı veya benzer eşya kıymetlerinin yüksek veya beyan edilen eşyanın aynı veya benzer olduğunun belirlenmesi halinde, satış bedeli yöntemi terk edilerek, izleyen aynı eşyanın satış bedeli yöntemine geçileceği sonucuna varılmamalıdır.

D- Aynı veya benzer eşyanın, beyan edilen eşyaya uygun olduğu kesin olarak belirlenirse ve ithal eşyasının beyan edilen kıymetinin gerçeklik ve doğruluğu hususunda tereddüt hasıl olur ise yapılacak işlemler:

1. Yükümlüden ilave bilgi ve belge istenilmesi:

Gümrük İdaresince, ekte bir örneği yer alan ve asgari hangi bilgileri içereceği belirtilen yazı (Ek: 1) beyan sahibine tebliğ edilir. Bu talep yazısında, istenilen ilave ispatlayıcı belgeler ve/veya

kıymet konusunda açıklanması istenilen hususlar açıkça belirtilir. Mükelleften:

- Yurtdışı ihracat ülkesinden çıkış beyannamesi,
- Alıcı ve satıcı arasında yapılan satış sözleşmesi-kontratın veya
- İhracatçı karşı ülkede ihracatın yapıldığı il veya bölgedeki ticaret odasından alınacak ve kıymeti teyit edecek nitelikteki belgelerin, noter ya da konsolosluk tasdikli tercüme edilmiş suretleri

istenilecektir.

2. Yükümlüye verilecek süre:

Yapılacak tebligatta 45 gün cevap süresi verilir. Sürenin bitiminden önce beyan sahibince yazılı ve gerçekçeli talepte bulunulması durumunda 45 günü aşmamak kaydıyla ek süre verilir.

3. Kıymet incelemesi sonuçlanmadan eşyanın çekilmek istenmesi:

Eşya gümrüğün denetlenmesi altındayken yükümlü tarafından çekilmek isteniyorsa, Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtilen koşullarla talep kabul edilir.

4. İlave bilgi-belge talebinin karşılanması ve ibraz edilen bilgi-belgelerin uygun bulunması:

İbraz edilen bilgi ve belgeler kabul edilebilir nitelikteyse ve beyan edilen kıymetin fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olduğunu kesin olarak ortaya koyuyorsa, gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre tespit edilir.

5. İlave bilgi-belge talebinin karşılanmaması:

Süresi içinde ilave bilgi-belge talebinin karşılanmaması durumunda, beyan edilen gümrük kıymetinin gerçeklik ve doğruluğunun ispatlanamaması, Gümrük Kanununun 65 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde talep edilen bilgilerin sunulmaması ve Kıymet Bildirim Formunun "Taahhüname" bölümünde belirtilen taahhüde uyulmadığı gerekçeleriyle beyan reddedilerek Gümrük Yönetmeliğinin 36 nci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde uygun yöntemle göre kıymet tespiti yapılır.

Buna göre eşyanın gümrük kıymeti, mezkûr Yönetmeliğin 38 ila 42 nci maddelerde yer alan yöntemlerin sırasıyla uygulanması yoluyla belirlenir. Söz konusu yöntemler sırasıyla; aynı eşyanın satış bedeli yöntemi, benzer eşyanın satış bedeli yöntemi, indirgeme yöntemi, hesaplanmış kıymet yöntemi ve son yöntemdir. Bir yöntemle göre belirlenemeyen kıymet için sıra dahilinde olmak üzere izleyen yöntemle geçilir. Eşyanın gümrük kıymeti bir üst maddede yer alan yöntem hükümlerine göre belirtenebildiği sürece bir alt madde hükümleri uygulanamaz. Ancak, beyan sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla, bu yöntemlerden indirgeme yöntemi ile hesaplanmış kıymet yönteminin uygulama sırası değiştirilebilir.

Ancak, İdarece bu çerçevede kıymet tespitinin yapılmasından önce söz konusu belgelerin sunulması halinde, bu belgeler süresi içinde sunulan bilgi-belgeler gibi değerlendirmeye alınır.

6. İbraz edilen ilave bilgi ve belgelerin uygun ve yeterli bulunmaması:

Verilen bilgi ve belgeler kabul edilebilir nitelikte değil ve/veya fiilen ödenen veya ödenecek fiyatın belirlenmesine imkân sağlamıyor ya da beyan edilen kıymetin doğruluğunu ispat için yeterli değil ise; kabul edilmeme veya yeterli bulunmama gerekçeleri açıkça ifade edilerek beyan reddedilir ve Gümrük Yönetmeliğinin 36 ncı maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde uygun yöntemle göre kıymet tespiti yapılır. Söz konusu tespit bu bölümün 5 inci maddesinin ikinci paragrafında belirtilen esaslar çerçevesinde yerine getirilir.

7. Bölge Müdürlük bünyesinde veya Bölge Müdürlük arası aynı-benzer eşya kıymeti sorgulaması:

Gerek satış bedeli yöntemine göre eşya kıymetinin tespit edilmemesi nedeniyle aynı veya benzer eşya kıymetlerine ulaşmak için, gerekse beyan edilen kıymetin doğruluğunun anlaşılması amacıyla, Gümrük İdarelerince diğer Gümrük İdareleri ve Bölge Müdürlüklerinden kıymet araştırması yapılabilir.

Aynı veya benzer eşya kıymetlerine ilişkin araştırmalarda öncelikle Gümrük Veri Ambarı Sistemi (GÜVAS)'nde yer alan Kıymet Veri Tabanı kullanılır. Araştırmada tespit edilen beyannameler içerisinde gerekli görülenlere ilişkin fatura bilgileri ve örneklerinin Bölge Müdürlükler kanalıyla ilgili idareden talep edilmesi ve konunun elde edilen bilgiler çerçevesinde ilgili idarece değerlendirilerek sonuçlandırılması gerekmektedir.

Bununla birlikte, inceleme sırasında Veri Tabanında sorgulamanın GTİP bazında yapılabildiği, eşya bazında kıymet sorgulama imkânının bulunmadığı, homojen bir eşya için kıymet bazında sorgulama yapılması mümkün iken, bir GTİP'in birden fazla eşyayı içermesi durumunda, eşyaların kalite, marka ve sair farklılıkları da eşyanın kıymetini değiştireceğinden, aynı GTİP için farklı kıymetler elde edilmesinin mümkün olduğu hususu da göz önünde bulundurulmalıdır.

8. Beyanname ekinde yer alan ve talep üzerine ibraz edilen belgelerin gerçeklik veya doğruluğundan şüphe edilmesi nedeniyle yurtdışı araştırması yapılması:

Dünya Ticaret Örgütü Kıymet Anlaşmasına göre referans kıymet üzerinden işlem yapılamayacağı dikkate alınarak, sadece referans fiyatlara uymadığı gerekçesiyle yurt dışı araştırmasına gidilmeyecektir.

Diğer taraftan, beyana göre hesaplanan vergileri toplamı 1.000 TL'yi aşmayan eşya için yurt dışından bilgi talebinde bulunulmayacaktır. Ancak, araştırma konusu eşyanın birden fazla beyanname ile ithal edildiği durumlarda, hesaplamada bunlar toplu olarak dikkate alınacaktır.

Yurt dışı araştırmalarında; belirlenmiş esaslara göre idarece doldurulan "Yurt Dışına Gönderilecek Bilgi Talep Formu" düzenlenerek Bölge Müdürlüğüne gönderilir. Mezkûr formun "II-Bilgi talebinin nedeni" bölümünde, şüphe nedenleri ile idarece kıymet tespit yöntemlerinin uygulanma sonuçları ayrıntılı olarak açıkça belirtilir.

Bölge Müdürlükçe yapılan inceleme sonucunda, araştırma yapılmasına gerek bulunur ise mütalaasıyla birlikte Bakanlığa (AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü) gönderilir. Aksi halde, yapılacak işlem gümrük idaresine bildirilir.

9. Yurt dışı araştırması sonucuna göre yapılacak işlem:

Yurt dışından alınacak cevaba göre, yükümlü tarafından beyan edilen kıymetin gerçek ve doğru olduğu tespit edilirse, bu çerçevede gerekli işlemler yapılır.

Alınan yanıtta ilgili ülke tarafından talebin karşılanamayacağı ya da bilgi bulunmadığı bildirilmiş ise, gümrük idaresinde mevcut verilere göre değerlendirme yapılır.

Beyan edilen kıymetin gerçek veya doğru olmadığı tespit edilir ise, ilgilendirdiği yönüyle 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri çerçevesinde gerekli adli ve idari işlemler yapılarak sonucundan ilgili belge fotokopileri ile birlikte Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) bilgi verilir.

Beyana göre yapılan vergi tahakkukları ile İdarece tahakkuk ettirilen vergiler arasındaki farkın, yükümlüsünce Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtildiği şekilde teminata bağlanarak eşyanın çekilmesi veya referans/veri kıymetler göz önünde bulundurularak teminat alınması durumlarında, talepte bulunduğu tarihten itibaren bir yıl içerisinde yurt dışı araştırmasının sonuçlanmaması halinde, gümrük idaresinde mevcut verilere göre değerlendirme yapılır ve işlem sonuçlandırılır. Bu süreden sonra alınan cevaplar çerçevesinde vergi farkı ortaya çıkan hallerde, gerekli işlemler yerine getirilir.

Gerek yurt dışı araştırması sonucunda talebin karşılanamayacağı veya bilgi bulunmadığının bildirilmesi, gerekse bir yıllık sürenin geçmesi nedeniyle mevcut verilere göre değerlendirme yapılacak olması durumlarında; öncelikle beyanın kabul edilip edilmeyeceği hususunda bir değerlendirme yapılır. Bu değerlendirmede; yükümlüden temin edilmiş olan bilgi ve belgeler (beyanname ve ekleri ile varsa ilave bilgi-belgeler), Bakanlıktan bildirilen veriler, varsa benzer konulara ilişkin denetim raporları, ithal tarihinden sonraki süreç de dahil olmak üzere aynı ve benzer eşya ithalatında tespit edilen kıymetler, GÜVAS'tan temin edilen bilgiler gibi konuya ilişkin tüm bilgiler dikkate alınır.

Yapılan değerlendirme sonucunda beyanın kabul edilmesi gerektiği sonucuna varılırsa, işlemler buna göre sonuçlandırılır. Aksi durumda ise gümrük kıymeti, bu bölümün 5 inci maddesinin ikinci paragrafında belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenir.

10. Uygulama

Yukarıda değinilen açıklama notlarının uygulanmasına ilişkin olarak aşağıda örnek olaylara yer verilmiş olup (Ek: 2), karşılaşılabilecek durumların değerlendirilmesinde yönlendirici mahiyette dikkate alınması gerekmektedir.

Ek: 1 (Tebliğat Örneği)

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
..... Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü

Sayı :
Konu :

.../.../20

.....
.....
.....

..... Müdürlüğünde adınıza tescilli .../.../200... tarihli ve
..... sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyanın kıymet yönünden
kontrolü neticesinde;

.....
.....
.....
..... tespit edilmiştir.

Bu durumda, söz konusu beyanname muhteviyatı eşyalarla ilgili beyan edilen kıymetin gümrük
kıymeti olarak kabul edilmesi hususunda tereddüde düşülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, bu yazımızın tebliği tarihinden itibaren 45 gün içinde aşağıda belirtilen ek
bilgi ya da belgelerin gönderilmesi veya söz konusu belgelerle birlikte başvurulması halinde,
kıymet hususu yeniden incelenecektir (sürenin bitiminden önce yazılı ve gerekçeli olarak ek süre
talehinde bulunulabilir). Aksi halde mevcut bilgi ve belgelere göre değerlendirme yapılacaktır.

Gümrük kıymetinin tespiti sırasında geçecek sürenin beklenilmek istenilmemesi halinde Gümrük
Yönetmeliğinin 587 nci maddesine göre işlem yapılması mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza
(İdare Amiri)

İstenilen Bilgi ve Belgeler:

Ek: 2

ÖRNEK 1

İşlem

Yükümlü (A), serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutmak istediği ithal eşyasını, faturasına uygun olarak CIF 100 \$ birim kıymet üzerinden beyan etmiştir.

Gümrük İdaresince yapılan inceleme sonucunda, aynı eşyanın gümrük idarelerinden yakın tarihlerde muhtelif beyannamelerle CIF 110 \$ birim kıymet üzerinden ithalatının yapıldığı tespit edilmiştir.

Gümrük idaresince yapılacak işlem

Yükümlüye muhatap bir yazı ile (örnek Ek: 1), söz konusu eşyasının idarelerinden yakın tarihlerde muhtelif beyannamelerle CIF 110 \$ birim kıymet üzerinden ithalatının yapıldığı, bu nedenle beyan edilen kıymetin gümrük kıymeti olarak kabulü konusunda tereddüt hasıl olduğu belirtilerek, mezkûr fiyat düşüklüğünün gerekçelerinin bildirilmesi istenir. (Yükümlüden talep edilecek bilgi ve belgelerin niteliği olayın özelliğine göre gümrük idaresince belirlenir)

Bu aşamada yükümlü tarafından talep edilmesi halinde, Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtilen koşullarla eşyanın gümrükten çekilmesine izin verilir.

Durum 1:

Yükümlü, verilen süre içerisinde gümrük idaresine sunduğu dilekçesinde, söz konusu düşüklüğün satıcı tarafından uygulanan miktar iskontosundan kaynaklandığını belirtmiş, satıcının uyguladığı fiyat şablonuna ilişkin belgeleri sunmuş ve yapılan satış sözleşmesinin onaylı örneğini eklemiştir. Gümrük idaresi yaptığı inceleme sonucunda belgelerin birbiriyle tutarlı, uygun ve beyanı destekler nitelikte olduğunu tespit etmiştir. Bu durumda beyan kabul edilir.

Durum 2:

Yükümlü süresi içinde herhangi bir bilgi-belge sunmamış ve süre uzatımı da talep etmemiştir. Bu durumda, beyan reddedilerek Gümrük Yönetmeliğinin 38 ila 42 nci maddeleri çerçevesinde göre işlem yapılır.

Durum 3:

Yükümlü tarafından onaylı fatura örneği sunulmakla beraber düşüklüğün nedeni konusunda hiçbir açıklama yapılmamıştır.

Bu durumda, söz konusu düşüklüğün mevzuat çerçevesinde kıymete dahil edilmemesi gereken bir unsurdan kaynaklanıp kaynaklanmadığı bilinemediğinden beyan tevsik edilmemiş sayılır ve 2 nci durumdaki gibi işlem yapılır.

ÖRNEK 2

İşlem

Yükümlü (B), serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutmak istediği ithal eşyasını, faturasına uygun olarak CIF 100 \$ birim kıymet üzerinden beyan etmiştir.

Gümrük İdaresince yapılan inceleme sonucunda, aynı eşyanın gümrük idarelerinden yakın tarihlerde muhtelif beyannamelerle CIF 110 \$ birim kıymet üzerinden ithalatının yapıldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca, fatura üzerinde yapılan incelemede belge üzerinde yer alan bazı ibare ve emareler nedeniyle, belgenin mahallinde düzenlenen gerçek belge olduğu hususunda tereddüt hasıl olmuştur.

Gümrük idaresince yapılacak işlem

Yükümlüye muhatap bir yazı ile (örnek Ek: 1), kıymet düşüklüğüne ilişkin hususlar belirtilir ve düşüklüğün izahı ve onaylı belge ibrazı istenir. Ayrıca, 8 numaralı benitte açıklanan şekilde yurt dışı araştırması talep edilir. Talep halinde Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtilen koşullarla eşyanın gümrükten çekilmesine izin verilir.

Yükümlü tarafından düşüklüğün izahı ve onaylı belge ibrazı durumunda, belgeler kabul edilebilir nitelikte ise işlemler sonuçlandırılır.

Yurt dışı araştırmasında, farklı bir sonuç elde edilmeşi durumunda bu sonuca göre gerekli adli ve idari işlemlere tevessül edilir.

ÖRNEK 3

İşlem

Yükümlü (C), serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutmak istediği ithal eşyasını, faturasına uygun olarak CIF 100 \$ birim kıymet üzerinden beyan etmiştir.

Gümrük İdaresince yapılan inceleme sonucunda, söz konusu eşya ile ilgili olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca bir tasarruflu yazı ile eşya kıymetinin 110 \$ birim kıymet düzeyinde bulunduğu ve bu hususun veri olarak göz önünde bulundurulması gerektiğinin bildirildiği anlaşılmıştır.

Gümrük idaresince yapılacak işlem

Yükümlüye muhatap bir yazı ile (örnek Ek: 1), kıymet düşüklüğüne ilişkin hususlar belirtilir ve düşüklüğün izahı ile onaylı belge ibrazı istenir. Talep halinde Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtilen koşullarla eşyanın gümrükten çekilmesine izin verilir. İstenilen belgelerin sunulması ve düşüklüğün izahı durumunda işlem sonuçlandırılır.

Veri olarak göz önüne alınan bilgi haricinde şüphe gerektiren bir durum yok ise ve makul sayılabilecek bir düşüklük söz konusu ise, yurt dışı araştırmasına gidilmeyebilir.

Böyle durumlarda, konu bir bütün olarak değerlendirilerek yapılacak işlem konusunda karar verilir.

EK-4

YURT DIŞINDAN ALINAN İHRACATIMIZA İLİŞKİN FATURA KONTROLÜ TALEPLERİ

1- Yabancı ÷lke g÷mr÷k idaresinden alınan bilgi talebi ve talebe ekli belgelerin bilgi talebine dayanak oluŐturan uluslararası anlaşma kapsamına girip girmediği, söz konusu anlaşma hükümlerine uygun olup olmadığı, talebin, araştırmayı mümkün kılacak bilgi ve belgeyi kapsayıp kapsamadığı hususları AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından incelenecek ve bu hususları karşılamayan bilgi talepleri işleme konulmayarak yabancı ÷lke g÷mr÷k idaresine gerekli bildirimde bulunulacaktır.

2- Bilgi talebine konu eşyanın Türkiye'de yerleşik ihracatçısı ile ilgili olarak AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından öncelikle Bakanlığımız Vergi Sicil Bilgileri veri tabanı üzerinde sorgulama yapılacak, faal vergi sicil mükellefiyeti bulunmadığı anlaşılan firmalara ilişkin belgeler üzerinde başkaca bir inceleme yapılmayarak bu durum yabancı ÷lke g÷mr÷k idaresine bildirilecektir.

3- AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından, faal vergi sicil mükellefiyeti bulunduğu anlaşılan firmalara ait belgeler incelenerek, Bakanlığımız Veri Ambarında yer alan bilgilerden de yararlanılarak ihracatın gerçekleştirildiği g÷mr÷k idaresi nezdinde araştırma yapılacaktır.

4- Bilgi talebine konu belgelerin g÷mr÷k idarelerimizde işlem görmediğinin anlaşılması halinde başka bir inceleme yapılmaksızın, yabancı ÷lke g÷mr÷k idaresine gerekli bildirimde bulunulmasını teminen durum AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne bildirilecektir.

5- Bilgi talebine konu belgeler ile g÷mr÷k idarelerimizde işlem gören belgelerin uyumlu olduğunun anlaşılması halinde; temin edilebilen cevabı kanıtlayan belgelerin tasdikli örnekleri de eklenmek suretiyle yabancı ÷lke g÷mr÷k idaresine gerekli bildirimde bulunulması için AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne bilgi verilecektir.

6- İlgili Bölge Müdürlüğüne intikal eden bilgi talebine konu belgeler üzerinde g÷mr÷k idarelerimize ait olduğ u izlenimi uyandıran mühürler veya g÷mr÷k memurlarımıza ait olduğ u izlenimi uyandıran kaŐeler ve/veya imzalar tatbik edilmiş ise, konu bu yönüyle işlemin gerçekleştirildiği g÷mr÷k idaremiz nezdinde sorgu konusu edilecektir. Yapılan sorgu sonucunda, mührün ve/veya kaŐe ve/veya imzanın g÷mr÷k idarelerimiz tarafından tatbik edilmediğinin anlaşılması veya yurt dışından incelenmesi istenilen belge üzerindeki mühür ve/veya kaŐe ve/veya imzanın g÷mr÷kte çalışanlara ait olmadığı nın tespit edilmesi halinde, bu durum yabancı ÷lke g÷mr÷k idaresine bildirilmek üzere AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne iletilecek, konu ayrıca ilgili denetim birimine intikal ettirilmeyecektir.

Diğer taraftan, bilgi talebine konu belgeler üzerinde g÷mr÷k idarelerimize ait olduğ u izlenimi uyandıran mühürler veya g÷mr÷k memurlarımıza ait olduğ u izlenimi uyandıran kaŐeler ve/veya imzaların tatbik edildiğinin anlaşılması halinde, teknik açıdan g÷mr÷k mevzuatını ilgilendirmeyen durumlarda ilgili g÷mr÷k idaresince savcılığ a suç duyurusunda bulunulacaktır.

7- Yabancı ülkelerin gümrük idarelerinden alınan bilgi taleplerine ilişkin olarak yukarıda belirtilen çerçevede bu ülkelere bildirimde bulunulurken, bilgi talebine konu işlemler ile ilgili olarak yabancı ülke makamları tarafından yürütülecek soruşturmalar sonucunda konusu suç teşkil eden bir fiilin tespit edilmesi ve bu fiile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının da dahil olduğunun ispatlanması halinde gerekli inceleme ve/veya soruşturmaların tarafımızca da yapılmasını teminen; araştırmayı yapan birim tarafından, ilgili ülke gümrük idaresine iletilmek üzere AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilecek cevabi yazıda, ilgili ülke gümrük idaresinden bu duruma ilişkin tespitler talep edilecektir.

8- Yurt dışından gelen bilgi talebine konu eşyanın ihracatı sırasında gümrük idarelerimizde işlem gören faturada kayıtlı bilgiler ile bilgi talebine ekli faturada kayıtlı bilgiler arasında uyumsuzluk olması halinde aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır:

a) Yalnızca birim kıymet bilgisi bakımından uyumsuzluk bulunması durumunda, konu, ilgili gümrük müdürlüğü tarafından sonucundan bilgi istenilmeksizin, mali mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilmek üzere ihracatçının kayıtlı olduğu vergi dairesi müdürlüğüne intikal ettirilecek,

b) Eşyanın miktarına, einsine ve dolayısıyla kıymetine ilişkin bilgilerin uyumlu olmaması ve/veya bilgi talebine ekli faturalar üzerinde Bakanlığımıza ait mühür izi ile mühür tatbik eden memurun isim-sicil bilgilerinin bulunması durumunda, gümrük müdürlüğü tarafından yapılacak araştırma sonucuna göre, evrak ve/veya mühür sahteciliği, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3/13, 3/14 ve 3/15 maddeleri kapsamında değerlendirilmesinde tereddüt bulunmayan olaylar ile ilgili olarak doğrudan ilgili savcılığa suç duyurusunda bulunulacak,

c) İlgili gümrük ve muhafaza bölge müdürlüğüne yapılan inceleme sonucunda denetim birimine intikal ettirilmesi gerektiği kanaatine varılması halinde, konu ile ilgili tüm bilgi ve belgeler, gerekçeleriyle birlikte Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'na intikal ettirilerek, sonucundan yabancı ülke gümrük idaresine gerekli bildirimde bulunulmasını teminen, Yurt Dışından Gelen Bilgi Talep Formu'na kayden AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne iletilecektir.

d) Uyumsuzluğun idari inceleme veya adli kovuşturmayı gerektirir yönünün bulunmaması halinde ise konu yine gerekçeleriyle birlikte Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirilecektir.